

Pers en Voorlichting

Gerecht van de Europese Unie
PERSCOMMUNIQUÉ nr. 34/12
Luxemburg, 28 maart 2012

Arrest in zaak T-123/09
Ryanair / Commissie

Het Gerecht bevestigt de beschikkingen van de Commissie waarbij de lening van de Italiaanse Staat aan Alitalia als onrechtmatig wordt aangemerkt, maar de verkoop van de activa van deze onderneming wel wordt toegestaan

Alitalia SpA is een luchtvervoersonderneming die voor 49,9 % in handen is van de Italiaanse Staat.¹ Na verschillende vruchteloze pogingen om de financiële toestand van Alitalia te verbeteren, hebben de Italiaanse autoriteiten in 2006 besloten om hun deelneming te verkopen. In 2008 heeft de Staat aan Alitalia een lening van 300 miljoen EUR verstrekt en haar ook de mogelijkheid verleend om dit bedrag aan haar eigen vermogen toe te voegen. Alitalia, dat toen in een toestand van staking van betaling verkeerde, werd onder buitengewoon beheer geplaatst² en een bank werd aangesteld als onafhankelijke deskundige die diende te onderzoeken of de verkoopprijs van de activa van deze onderneming overeenstemde met de marktprijs. Het aanbod van Compagnia Aerea Italiana (CAI) om bepaalde activa van Alitalia over te kopen, dat naar aanleiding van de daartoe verspreide uitnodiging tot het tonen van belangstelling was ingediend, werd door de Italiaanse autoriteiten aan de Commissie bezorgd.

De Commissie heeft daarop een formele onderzoeksprocedure ingeleid met betrekking tot de lening en de mogelijkheid om het bedrag ervan aan het eigen vermogen toe te voegen. Zij heeft bij een **eerste beschikking** vastgesteld dat de **lening** onrechtmatige en met de gemeenschappelijke markt onverenigbare staatssteun uitmaakte, aangezien deze een met staatsmiddelen bekostigd economisch voordeel inhield dat een voorzichtige particuliere investeerder niet zou hebben toegekend. De Commissie heeft daarom gelast dat deze steun van Alitalia werd teruggevorderd.³

In een **tweede beschikking** heeft de Commissie geconstateerd dat de maatregel inzake de **verkoop van de activa** van Alitalia geen toekenning van staatssteun aan de kopers van deze onderneming inhield, op voorwaarde dat de verbintenissen van de Italiaanse autoriteiten, volgens welke de verkoop tegen de marktprijs zou gebeuren, volledig werden nageleefd. De Commissie heeft overigens bevestigd dat de procedure van buitengewoon beheer die op Alitalia van toepassing was, evenmin leidde tot de toekenning van steun aan de kopers.⁴ Zij is tot de slotsom gekomen dat de door Italië ten uitvoer gelegde procedure – gelet op de omvang van de verkoop van activa en de grote verscheidenheid aan biedingen van voornoemde kopers – niet zorgde voor economische continuïteit tussen Alitalia en de kopers van haar activa, en dat deze verkoop noch

¹ Het Gerecht heeft de situatie van Alitalia reeds herhaaldelijk onderzocht: in 2000 heeft het, met zijn arrest van 12 december 2000 ([T-296/97](#); „arrest Alitalia I”), de beschikking van de Commissie van 1997 over de herkapitalisatie van Alitalia ([97/789/EG](#)) nietig verklaard; in 2008 heeft het, met zijn arrest van 9 juli 2008 ([T-301/01](#); „arrest Alitalia II”, zie [Perscommuniqué](#)), een beschikking van de Commissie van 2001 betreffende de herstructurering van Alitalia ([2001/723/EG](#)) bevestigd.

² Deze procedure wordt in Italië toegepast op ondernemingen in moeilijkheden die actief zijn in de sector van de belangrijkste openbare diensten, nog vóór deze ondernemingen insolvent worden verklaard. Op grond van deze procedure kunnen ondernemingen worden gesaneerd door middel van de overdracht van activa. Aan deze mogelijkheid is echter de verplichting verbonden dat een onafhankelijke deskundige nagaat of de verkoopprijs van de betrokken activa overeenstemt met de marktprijs.

³ Beschikking 2009/155/EG van 12 november 2008 betreffende de lening van 300 miljoen EUR die door Italië aan Alitalia is verstrekt nr. C 26/08 (ex NN 31/08) (PB 2009, L 52, blz. 3).

⁴ [Beschikking C\(2008\) 6745](#) van 12 november 2008 inzake steunmaatregel N 510/2008 – Italië – Verkoop van activa van luchtvaartmaatschappij Alitalia (niet gepubliceerd in het PB).

tot omzeiling van de verplichting om de steun terug te vorderen, noch tot toekenning van steun aan de kopers van Alitalia leidde.

Nadat zij net als andere luchtvaartmaatschappijen en de European Low Fares Airline Association (Europese vereniging van lowcostmaatschappijen, ELFAA) diverse klachten bij de Commissie had ingediend, heeft Ryanair het Gerecht verzocht om nietigverklaring van deze twee beschikkingen van de Commissie.

Het Gerecht onderzoekt ten eerste de **beschikking inzake de verkoop van de activa**. In het vandaag gewezen arrest preciseert het dat de Commissie bevoegd was om een dergelijke beschikking vast te stellen, waarin wordt geconstateerd dat geen sprake is van staatssteun, maar wel akte wordt genomen van de door de Italiaanse Staat aangegane verbintenissen, die integraal deel uitmaken van de aangemelde maatregel.

Het Gerecht stelt vast dat de Commissie tot de overtuiging was gekomen dat de verkoop zou gebeuren tegen de marktprijs. De door Ryanair aangevoerde argumenten dat de Commissie tijdens de inleidende onderzoeksfase een ontoereikend of onvolledig onderzoek heeft gevoerd en met betrekking tot de verkoop van de activa de formele onderzoeksprocedure had moeten inleiden om na te gaan of er eventueel alternatieven voor de verkoop van de activa bestonden, wijst het Gerecht bijgevolg af.

Ook het argument van Ryanair dat aan de verkoop de impliciete voorwaarde was verbonden dat de koper een bepaalde – namelijk de Italiaanse – nationaliteit moest bezitten en dat dit tot een lagere prijs heeft geleid, wijst het Gerecht van de hand. Het overweegt daarentegen dat de Commissie zich ervan heeft vergewist dat in de oproep tot het tonen van belangstelling geen discriminerende clause, gebaseerd op de nationaliteit van de inschrijvers, was opgenomen, en dat aan deze oproep zowel op nationaal als op internationaal vlak ruime bekendheid was gegeven.

Het Gerecht benadrukt dat de Commissie had vastgesteld dat de procedure tot verkoop van activa, aangevuld met de oproep tot het tonen van belangstelling, op zich niet voldoende transparant was om te garanderen dat de activa zouden worden overgedragen tegen de marktprijs. Bijgevolg heeft de Commissie geverifieerd of het bod op onafhankelijke wijze was beoordeeld, teneinde zich ervan te vergewissen dat de voorgestelde prijs niet lager was dan de marktprijs. Bovendien heeft de Commissie wel degelijk onderzocht of de procedure de nodige waarborgen bood voor een verkoop tegen de marktprijs.

Ten slotte bevestigt het Gerecht dat de Commissie zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat er tussen Alitalia en CAI geen economische continuïteit bestond en dat aan laatstbedoelde geen enkel voordeel is verleend, aangezien alle nodige maatregelen waren getroffen opdat de verkoop niet zou plaatsvinden tegen een lagere prijs dan de marktprijs.

Ten tweede overweegt het Gerecht, na de **beschikking over de lening** te hebben onderzocht, dat Ryanair weliswaar een actieve rol heeft gespeeld in de procedure die tot de vaststelling van deze beschikking heeft geleid, maar niet heeft bewezen dat haar concurrentiepositie wezenlijk is aangetast doordat de verplichting tot terugbetaling van de steun aan Alitalia (en niet aan CAI) is opgelegd. Ryanair heeft dan ook niet aangetoond door deze beschikking individueel te zijn geraakt.

Bijgevolg verwerpt het Gerecht het beroep van Ryanair en bevestigt het dus de beschikkingen van de Commissie.

NOTA BENE: Tegen de beslissing van het Gerecht kan binnen een termijn van twee maanden vanaf de betekening ervan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld bij het Hof.

NOTA BENE: Het beroep tot nietigverklaring strekt tot nietigverklaring van met het recht van de Unie strijdige handelingen van de instellingen van de Unie. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de lidstaten, de Europese instellingen en particulieren bij het Hof van Justitie of het Gerecht een beroep tot nietigverklaring instellen. Indien het beroep gegrond is, wordt de handeling nietig verklaard. De betrokken instelling moet in

voorkomend geval voorzien in de door de nietigverklaring van de handeling ontstane leemte in de regelgeving.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Gerecht niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170